

τὴν ψυχήν μου εἰς τὸν ἄγγελον, ψυχορραγῶ Πελοπν. (Κυπαρισσ.) : Πάει πεά, τελείωσε, ἀγγελοφέρειν αὐτός ! Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀγγελεύω 3.

ἀγγελοφόρεμα τό, Σίφν. ἀγγελοφόρεμα Σῦρ. (Ἐρμούπ.)

'Εκ τοῦ ρ. ἀγγελοφόροῦ μαι.

Ἡ ψυχορραγία ἔνθ' ἀν. : Τὸν εἶδα τὸν ἀρρωστο ἀπάνω 'ς τ' ἀγγελοφόρεμα Ἐρμούπ. Ἔφτασα ἀπάνω 'ς τ' ἀγγελοφόρεμά του αὐτόθ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀγγελοθώρημα.

ἀγγελοφοροῦμαι Κυκλ. (Μῆλ. Τήν. κ.ά.) ἀγγελοφοροῦμαι Κυκλ. (Πάρ. κ.ά.) ἀγγελοφορεῖμαι Πελοπν. (Δημητσάν.) Σίφν. κ.ά. ἀγγελοφορεῖμαι Ἀνδρ. Θήρ. ἀγγελοφορεῖμαι Κύθηρ. Πελοπν. (Αρκαδ. Καλάβρυτ. Λακεδ. Λακων. Ὀλυμπ. κ.ά.) ἀγγελοφορεῖμαι Πελοπν. (Μάν.) ἀγγελοφορεῖμαι Πελοπν. (Μάν.) ἀτζελοφορεῖμαι Κύθηρ. κ.ά.

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀγγελος καὶ τοῦ ρ. ἀφοροῦμαι παρὰ τὸ ὑφορῶμαι. ίδ. GHatzidakis "Αγγελος und Verwandtes 9.

Βλέπω τὸν ἄγγελον τοῦ θανάτου, πνέω τὰ λοίσθια, ψυχορραγῶ ἔνθ' ἀν. : Αὐτὸς ἀγγελοφορεῖται τώρᾳ Κυκλ. Ὁ ἀνθρωπος ἀγγελοφορεῖται καὶ ἐκείνη τὸν ρώταγε ἀν θέλῃ νὰ τὸν σκεπάσῃ Ὀλυμπ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀγγελεύω 3.

ἀγγελοφορῶ ἀμάρτ. ἀγγελοφορῶ Σῦρ. (Ἐρμούπ.) Μετοχ. ἀγιλονφορισμένους Θράκ. (Μάδυτ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀγγελος καὶ τοῦ ρ. φορῶ. Ἡ μετοχ. ἀγιλονφορισμένους ἐγεννήθη κατὰ παρασχηματισμόν, διότι παρὰ τὸ φορῶ λέγεται καὶ φορίζω μετβ.

Ἐνδύομαι κατάλευκα ἑόρτια ἐνδύματα ἢ ἐν γένει ἐνδυμάσιαν ἀρδόζουσαν εἰς ἄγγελον, καὶ δὴ ὡραίαν, ἔξοχον (τὸν ἄγγελον φαντάζεται ὁ λαὸς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λευχείμονοῦντα συμφώνως πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδ. Πρ. Ματθ. Εὐαγγ. 28, 3 «ἡν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ [δῆλ. τοῦ ἄγγελου] ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἐνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡς χιῶν»): Ἀγελοφόρεσ σήμερα, γιατὶ εἴναι γιορτὴ Ἐρμούπ. || Ἀσμ.

Ἀγελοφορεῖμη μου, μέλι μὲ τοὺς γλυκάδες,
φαρμάκι ποῦ μὲ πότισες αὐτὲς τοὺς ἐβδομάδες
Ἐρμούπ.

Ἀγιλονφορισμένη μου, ποιὸς σ' ἔδωκε τὴν χάριν,
νὰ σαιττεύῃς τοὺς καρδιὲς χουρὶς νὰ χης δουξάρι;
Μάδυτ.

ἀγγελοφρυδᾶτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀγγελοφρυδᾶτος Σῦρ. (Ἐρμούπ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀγγελος καὶ τοῦ ἐπίθ. φρυνδᾶτος.

Ο ἔχων φρύδια ἀγγελικά, ὡραῖα: Σιρογγυλοπρόσωπος καὶ ἀγγελοφρυδᾶτος. Συνών. ἀγγελοφρύδης. Πρ. ἀγγελικᾶτος 1, ἀγγελοφρυδοῦσα.

ἀγγελοφρύδης ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀγγελοφρύδης Σῦρ. (Ἐρμούπ.) κ.ά. ἀγιλονφρύδης Μακεδ. (Σισάν.)

'Εκ τῶν οὐσ. ἀγγελος καὶ φρύδη.

Ἄγγελοφρυδᾶτος, ὅ ίδ., ἔνθ' ἀν. : Εἴν' ὅμορφος ἀνθρωπος καὶ ἀγγελοφρύδης Ἐρμούπ. Πρ. ἀγγελικᾶτος 1.

ἀγγελοφρύδη τό, Πελοπν. ἀγγελοφρύδη Σῦρ. (Ἐρμούπ.) ἀγελόφρυδο Σῦρ. (Ἐρμούπ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀγγελος καὶ φρύδη. Περὶ τῆς κατ' ἀναλογ. μεταβολῆς τῆς καταλ. -ι εἰς -ο ίδ. ΓΧατζίδ. ΜΝΕ 2, 172 κέξ.

Οφρὺς ἀγγελική, ὡραία: Ἐχει ἀγελοφρύδης ζωγραφιστὸ Ερμούπ. Εἰν' ὅμορφη, ἐκεῖνο τ' ἀγελοφρυδό της σὲ σφάζει ! αὐτόθ. || Ἀσμ.

Κυρά μ', ὅταν θὰ στολιστῆς νὰ πάς 'ς τὴν ἐκκλησιά σου, βάνεις τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρο' ἀστήθη καὶ τοῦ κοράκου τὸ φτερὸ βάνεις ἀγγελοφρύδη Πελοπν.

ἀγγελοφρυδοῦσα ἐπίθ. θηλ. ἀμάρτ. ἀγελοφρυδοῦσα Σῦρ. (Ἐρμούπ.)

'Εκ τοῦ ἐπίθ. ἀγγελοφρύδης καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -οῦσα, περὶ ής ίδ. ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀθηνᾶ 37 (1925) 192.

Ἡ ἔχουσα ἀγγελικάς, ὡραίας ὄφρυς: Εἰν' ὅμορφη καὶ ἀγγελοφρυδοῦσα. Πρ. ἀγγελικᾶτος 1.

ἀγγελοφτειασμένος ἐπίθ. Πελοπν. (Αρκαδ.) ἀγελοφτειασμένος Κεφαλλ. Σῦρ. (Ἐρμούπ.) ἀγιλονφκειασμένος Θεσσ.

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀγγελος καὶ τοῦ φτειασμένος μετοχ. τοῦ ρ. φτειάνω.

Ο ὑπὸ ἀγγέλου πλασμένος, εὐειδής, ὡραῖος ἔνθ' ἀν. : Νέος ἀγγελοφτειασμένος Αρκαδ. "Ολα του εἴναι μὲ τὴν πέννα, ἀγελοφτειασμένος ! (μὲ τὴν πέννα ἐνν. ζωγραφιστὰ) Ἐρμούπ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀγγελικᾶτος 1.

ἀγγελοχαϊδεμένος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀντζελοχαδεμένος Κύπρ.

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀγγελος καὶ τοῦ χαϊδεμένος μετοχ. τοῦ ρ. χαϊδεμένω.

Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον καὶ οἱ ἄγγελοι, τὰ κατ' ἔξοχὴν ὡραῖα πλάσματα, θωπεύουν διὰ τὴν καλλονήν του, ὡραῖος: Ἀσμ.

Εἴμαι μακρύς, είμαι λεγνός, ἀντζελοχαδεμένος τῶαι εἰς ἀγάπην πιστικὴν είμαι ἐμπιστεμένος.

Μ' εὐτόδες τῶαι μὲ συχ-χώρησες τῶαι μεταλαβημένη ἐπῆν νύφ-φη τοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀντζελοχαδεμένη.

Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀγγελικᾶτος 1.

ἀγγελοχαιρετίζω ἀμάρτ. ἀντζελοχαιρετίζω Χίος

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀγγελος καὶ τοῦ ρ. χαϊρετίζω.

Χαιρετίζω (καθὼς ὁ ἄγγελος Γαβρήλ ἔχαιρετισε τὴν Παναγίαν κατὰ τὸν εὐαγγελισμὸν) λέγων λόγους πλήρεις εύμενείας καὶ ἀναγγέλων εὐφρόσυνα γεγονότα: Ἀσμ.

Παναγία χαριτωμένη | τοῦ ἀντζελοχαιρετισμένη τοῦ ἐμένα χαρίτωσέ με | τοῦ ἀντζελοχαιρετισμένη (ἀντζελοχαιρετισμένη = χαιρετισθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου).

ἀγγελοχτυπειοῦμαι ἀμάρτ. Ἀόρ. ἀγγελοχτυπήθη Καππ. (Σινασσ.) Μετοχ. ἀγγελοχτυπημένος Καππ. (Σινασσ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀγγελος καὶ τοῦ ρ. χτυπεῖσθαι, δι' ὅ ίδ. χτυπεῖσθαι.

Πλήττομαι ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου τοῦ θανάτου, ψυχορραγῶ: Ἀγγελοχτυπήθη (ῆρχισε νὰ ψυχορραγῇ) (Συνών. φρ. τὸν χτύπει σεν δ ἀγγελος). Συνών. ἀγγελεύω 3. Μετοχ. ἀγγελοχτυπημένος 1) Ὁ ψυχορραγῶν, δ πνέων

τὰ λοίσθια. Συνών. ἀγγελοβαρημένος. 2) Ὁ καιρόις πληγεὶς ὑπὸ τοῦ ψυχοπομποῦ ἄγγέλου: Ἄσμ.

Ἐκεῖ ἔν' δ Γιανάκις, ἄχ, Γιανάκι μου,
δωμένος, σκοτωμένος καὶ δρεικείμενος,
ἄγγελοχτυπημένος καὶ ἀγριώδιστος.

Πβ. ἀγγελοσκορπισμένος (ἰδ. ἀγγελοσκορπίζομαι).

ἄγγεμαν τό, Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγγεύω.

Ἡ περὶ τίνος προσώπου ἡ πράγματος γινομένη μνεία: 'Σ σ' ἄγγεμαν ἀτ' ἀπάν' ἐσέβεν ἀπέσ' (εἰσῆλθεν ἐντός, καθ' ἦν στιγμὴν ἐγίνετο μνεία τοῦ ὄνόματός του) Χαλδ. *T'* ἐσὸν τ' ἄγγεμαν εἰχαμε (ἐκάμινομεν μνείαν τοῦ ὄνόματός σου) αὐτόθ. || Φρ. Ἅγγεμαν πα' κ' ἔτονε (οὐδὲ κανάν ἀπλῆ μνεία δὲν ἦτο, ἥτοι δὲν ἐγίνε. Τὸ πα' ἐκ τοῦ πάλιν=και) Τραπ. Ἅγγεμαν πα' κ' ἐγγεψε με (οὐδὲ τὸ ὄνομά μου ἀπλῶς δὲν ἀνέφερε) αὐτόθ.

ἄγγεύω Πελοπν. (Αρκαδ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Τραπ. Σάντ. Χαλδ. κ.ά.) ἀντιτείνω Πόντ. (Οφ.)

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἐγγεύω, ὅπερ ἐκ τοῦ ἐπιφρ. ἐγγίνεται.

1) "Απτομαί τίνος, ἐγγίζω τινὰ Πελοπν. (Αρκαδ.) Πόντ. (Κοτύωρ. Χαλδ.): Δὲν ἄγγεύει ἡ ἀμάδα ἀπάνω 's τὴν τόκα 'Αρκαδ. *M'* ἀγγεύ's με, κ' ἐπορῶ (μὴ μὲ ἐγγίζῃς, δὲν ἡμπορῶ, δὲν ἀνέχομαι. Τὸ μ' ἀγγεύ's ἐκ τοῦ μὴ ἀγγεύ's) Κοτύωρ. Ἅπαν' ἀτ' κ' ἐγγεψεν (ἐπάνω του δὲν ἐγγίσει) Κερασ. 2) Μεταφ. κάμνω μνείαν προσώπου τινὸς ἡ πράγματος, ἀναφέρω, μνημονεύω Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. "Οφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Ἀτώρας ἐγγεψα τ' ὄνομα σ' κ' ἐρθεῖς κ' ἐσὺ (τώρα δὰ ἀνέφερα τὸ ὄνομά σου καὶ ἡλθες καὶ σὺ) Κερασ. Ἄλλον μ' ἀγγεύης ἀτο (μὴν τὸ ἀναφέρῃς πλέον) Οἰν. Τὸ φαεῖν ἐγγεψαμε κ' ἐκεῖνος παξιθεν (τὸ φαγητὸν ἀνεφέραμεν καὶ ἐκεῖνος ἡλθε) Χαλδ. Ἐγγεψ' ἀτορ καὶ γιὰ τ' ἐκεῖνο τὴ δονλείαν (ἀνέφερα εἰς αὐτὸν καὶ περὶ τῆς ὑποθέσεως ἐκείνης) Κοτύωρ. Ξάι κ' ἐγγεψα γιὰ τ' ἐσέναν (οὐδεμίαν μνείαν σοῦ ἔκαμα) Τραπ. Ἅγγεμαν πα' κ' ἐγγεψε με (οὐδὲ κανάν μὲ ἀνέφερε) Τραπ. || Παροιμ. Τὸ σκύλλον ἀγγεψον καὶ τὸ μαγκούρ' ἐτοίμασον (ἐπὶ τοῦ ἐμφανιζομένου καθ' ἦν στιγμὴν γίνεται λόγος περὶ αὐτοῦ) Τραπ.

Πβ. ἀγγιάζω, ἀγγίζω.

ἄγγιάζω Βιθυν. (Κατιφ. κ.ά.) Ζάκ. Πελοπν. (Αρκαδ. Βούρβουρ. Γορτυν. Καστάν. Λακων. Λάστ. Οἰν. Φεν. κ.ά.) ἀγγιάζω Κρήτ. Πελοπν. (Μάν.) κ. ἀ. ἀγιάζον Σάμ. ἀντιτάζον Τσακων. ἀντιτάχον Τσακων. ἕγγιάζω Λευκ. Πελοπν. (Αἴγ. Καλάβρυτ. κ.ά.) ἕγιάζω Ιθάκ. Κεφαλλ. κ. ἀ. τζιάζω Αθῆν. (παλαιότ.) τζιάζω Πελοπν. (Τρίκκ.) τζιάγω Εῦβ. (Κύμ.) ἄγγιάζω Ζάκ. Πελοπν. (Λακων. Μαζαίκ. Μεγαλόπ.) ἀγγιάζω Σῦρ. (Έρμούπ.) ἄγγιάζω Μακεδ. Πελοπν. (Δημητσάν.) ἕγγιάζω Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ. (Αραβάν.) Σέριφ. Στερελλ. (Αίτωλ.) ἕγγιον Στερελλ. (Αίτωλ.) ἕγγιάζω Ζάκ. Πελοπν. (Αρκαδ. Γορτυν. Δημητσάν.) ἕγγιάζον Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Στερελλ. (Αίτωλ.) ἕγιάζον Θεσσ. τζιάζω Αθῆν. (παλαιότ.) Μετοχ. ἕγιονμένους Ηπ. (Αρτ. κ.ά.) ἕγιαμένους Στερελλ. (Αίτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγγίζω. Ὁ μεταπλασμὸς κατ' ἀναλογ. τῶν εἰς -ιάζω ρ. καθὼς καὶ ἀξιάζω παρὰ τὸ ἀξιάζω, ἀραιτιάζω παρὰ τὸ ἀραιτιάζω κττ.

1) Ἐγγίζω που, θίγω τι, ἀπτομαί τίνος σύνηθ. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ. (Αραβάν.) Τσακων.: Νὰ μὴ ἕγιάζῃ

χάμου Καλάβρυτ. Σέπει ἀμα 'γγῆ λεμόνι μὲ λεμόνι (σέπει = σήπεται) Σέριφ. Τήρα μὴ μὲ 'γγιάξης 's τὴν πληγή μου Καλάβρυτ. *M'* μὲ 'γιάξης 's τὸ χέρι, γιατὶ μοῦ πονεῖ Ιθάκ. Πρόσεξε μὴ μ' ἀγγιάξης Λακων. Δὲ δορεῖ νὰ σὲ τζιάξη κάνεται Τρίκκ. || Φρ. *M'* ἀγγιάξες 's τὴν καρδιὰ (μὲ ἐλύτησες κατάκαρδα) Αρκαδ. Αὐτὸ τὸν 'γγιάξει 's τὴν καρδιὰ (τὸν θλίβει βαρέως) Αἴγ. Ἅγγιαξε τὸ μαχαίρι 's τὸ κόκκαλο (ἐπὶ θανασίμου ἡθικῆς προσβολῆς ἢ ἐπὶ ὑποθέσεως, ἥτις ἔφθασεν εἰς τὸ ἀποχώρητον) Ζάκ. 'Γιγονμένα! (ἐνν. τὰ πεντόβολα. Λέγεται ἥ φρ. ἐν τῇ παιδικῇ τῶν πεντοβόλων, ὅταν ἐπιτρέπεται νὰ τὰ ἐγγίσῃ ὁ φίττων. 'Αντίθ. ἄγγιου χτα, περὶ οὐ ίδ. ἄγγιαχτος. 2) "Αρτ. || Παροιμ.

'Ar μὲ 'γιάξης 's τὴν δρά, θὰ σὲ 'γιάξω 's τὴν καρδιὰ (ἐπὶ φιλησύχου καὶ γενναίου ἀνδρός, ὅστις δὲν ὑβρίζει μὲν κάνενα, τιμωρεῖ ὅμως σκληρῶς ἐκεῖνον, ὅστις καὶ κατ' ἐλάχιστον τὸν προσβάλλει) Κεφαλλ. Κοίτα με καὶ μὴ μ' ἀγγιᾶς (ἐπὶ τὸν ἔξι ἐλαχίστης ἀφορμῆς ὁργιζομένου καὶ ἐπὶ ωπαροῦ ἡ φαύλου, ὃν πρέπει νὰ ἀποφύγωμεν τὴν φιλίαν, προσέτι δὲ ἐπὶ λεπτοῦ καὶ εὐθραύστου σκεύους καὶ ἐπὶ ἀνθρώπου ισχνοτάτου ἡ ἀσθενικοῦ, τὸν δοπιον καὶ ἐγγίζων τις βλάπτει) Λακων. κ. ἀ. Σεῖσε με καὶ μὴ μὲ 'γιάξες (ἐπὶ ἑτοιμορρόπου κτηρίου ἡ ἑτοιμοθανάτου ἀνθρώπου) Αρκαδ. Γορτυν. || 'Άσμ.

Εἶχα παιδιὰ καὶ σύζυγο ἡ μαύρ' ἀδρειωμένους,

μὰ τὸ σπαθὶ τοῦ Χάρον τὸν ἄγιασε καὶ το' ἔχ' ὅλους παριμένους

Κρήτ. 3) Συνορεύω, γειτνιάζω Εῦβ. (Κύμ.): *M'* ἔτζαγε τ' ἀμπέλι καὶ τὸ γόρακα. 2) Ενοχλῶ, πειράζω Αθῆν. (παλαιότ.) Βιθυν. Εῦβ. (Κύμ.) Ζάκ. Θεσσ. Πελοπν. (Δημητσάν. Καλάβρυτ. Λακων. Μάν. κ.ά.): *M'* μὲ 'γιάξες μὲ τὰ λόγια σου Καλάβρυτ. 'Α τρομῆς, ἄγγιαζέ με (ἄν τολμῆς) Λακων. || Φρ. *M'* μ' ἀγγιᾶς νὰ μὴ σ' ἀγγιάξω Δημητσάν. 3) Δέρνω Πελοπν. (Μάν.): Μοῦ τ' ἄγιασε τὸ παιδί μου Προσβάλλω Πελοπν. (Δημητσάν.) Στερελλ. (Αίτωλ.): Εἴνι κρύου, θὰ σὶ 'γιάξες 's τὸν πλιμόνι (θὰ προσβληθῆς ὑπὸ περιπνευμονίας) Αίτωλ. 'Αν τὸ καμά, τόσο κακὸ νὰ μὲ 'γιάξῃ! Δημητσάν. *M'* λάρ' γιαμένους (μουλάρι νοσηρᾶς καταστάσεως) Αίτωλ.

Πβ. ἀγγίζω, ἀγγιάζω.

ἄγγιάξιμο τό, ἀμάρτ. ἄγγιάξμον Στερελλ. (Αίτωλ.) 'γιάξμον Στερελλ. (Αίτωλ.) 'γιανόξμον Στερελλ. (Αίτωλ.) 'τζιάξιμο Πελοπν. (Τρίκκ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγγιάζω. Τὸ 'γγιούξμον ἐκ τοῦ τύπ. 'γιάξμον παρὰ τὸ 'γιάζω.

1) Ἐπαφή, πρόσφαυσις Πελοπν. (Τρίκκ.) Στερελλ. (Αίτωλ.): *M'* ἔνα 'γιάξμον π' σόκαμα ἀρχίνσις, καημένι, τὸν κλάψμον! Αίτωλ. *M'* τοῦ παραμ' κρότιρον 'γιάξμον πέφτε τὸν σκάνδαλον ἀπ' τὸν τ' φέρε' αὐτόθ. || Φρ. Δὲ δαίρονται 'τζιάξιμο (ἐπὶ ἀνθρώπου εὐερεθίστου) Τρίκκ. Συνών. ἄγγιασμα 1, ἀγγιάξιμο 1, ἄγγισμα 1. 2) Προσβολὴ ὑπὸ νόσου, συνήθως τῆς φθίσεως Στερελλ. (Αίτωλ.) Πβ. ἀγγιάξιμο 2, ἄγγισμα 3.

ἄγγιασμα τό, Πελοπν. (Αρκαδ. Μεσσ.) κ. ἄγγιασμα Πελοπν. (Βούρβουρ. Κυνουρ.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγγιάζω.

1) Ἐπαφή, πρόσφαυσις Πελοπν. (Αρκαδ. Μεσσ.) κ.ά.: Μὲ τὸ ἄγγιασμα ποῦ τὸκαμε ἔβαλε τοὺς φωνὲς Μεσσ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀγγιάξιμο 1. 2) Προσβολή, πείραγμα Πελοπν. (Βούρβουρ. Κυνουρ.) Συνών. ἄγγισμα 2.

